



מבחן גיאוגרפיה - אדם וסביבה – 12 שנות לימוד

תלקיט 2023-24

פרקי חובה:

מבוא לפיתוח והתכנון המרחבי,

מדדי פיתוח, דמוגרפיה והגירה

(מבחן 20% תלקיט 4-2023)

את מדבקת הנבחן יש להדביק על מחברת התשובות בלבד

אנו רואים בקיום טוהר הבחינות משימה חינוכית, ערכית ומוסרית, שהמערכת כולה נקראת להיערך להצלחתה.

באחריות הנבחן/ הנבחנת לשמור על טוהר הבחינות בהתאם לכללים ולהנחיות בעל פה ובכתב על גבי שאלון הבחינה ועל ידי אחראי/ת הבחינה.

- כל הזכויות שמורות למשרד החינוך -

הוראות לנבחנים

משך הבחינה : שעתיים

מבנה השאלון ומפתח הערכה

במבחן זה 4 חלקים

חלק ראשון:

• שאלות בנושא הפיתוח והתכנון המרחבי – 10 שאלות **20 נקודות**

חלק שני:

• שאלות בנושא מדדי פיתוח כלכליים – 10 שאלות **20 נקודות**

חלק שלישי:

• שאלות בנושא דמוגרפיה - 5 שאלות **30 נקודות**

חלק רביעי:

• מפת מושגים – יש לבחור מפת מושגים אחת ולמלא אותה בעזרת מאגר המונחים

30 נקודות

100 נקודות

סה"כ

אין חומר עזר מותר בשימוש

הוראות מיוחדות:

1. כתבו את כל תשובותיכם על גבי הבחינה במקומות המתאימים.
2. בתום הבחינה החזירו את השאלון למשגיח/ה.

ב ה צ ל ח ה !

חלק ראשון – פיתוח ותכנון מרחבי – 20 נקודות

בחלק זה יש לענות על כל השאלות 1-10. כל תשובה נכונה שווה 2 נקודות

1. פעולות שנעשות כדי לשפר את רמת החיים ואת איכות החיים ותורמות לפרט לחברה ולמדינה נקראות
א. תשתיות
ב. תכנון
ג. פיתוח
ד. רמת חיים
2. כאשר אנו מודדים איכות וכמות של סחורות ושירותים שאנשים יכולים להרשות לעצמם אנו מודדים
א. תשתיות
ב. תכנון
ג. פיתוח
ד. רמת חיים
3. למערכת המים, הביוב, האנרגיה, התחבורה והתקשורת קוראים בשם כולל
א. תשתיות
ב. תכנון
ג. פיתוח
ד. רמת חיים
4. ארגון וסידור המרחב בהיבטים פיזיים, חברתיים, כלכליים וסביבתיים נקרא
א. תכנון
ב. פיתוח
ג. תשתיות
ד. שימושי קרקע

5. כאשר תהליכי הפיתוח והתכנון לוקחים בחשבון את צרכי החברה בהווה תוך חשיבה על הסביבה ועל הדורות הבאים זה נקרא
- א. חממה טכנולוגית
 - ב. השפעות שליליות על הסביבה
 - ג. ארגון וסידור המרחב
 - ד. פיתוח בר קיימא

6. ציינו שלושה שמות של גופים במדינת ישראל היוזמים ומקדמים פיתוח
- א. _____
 - ב. _____
 - ג. _____

7. ההערכה הכמותית של שטח האדמה הנדרש על מנת לספק את הצרכים של אדם או קבוצה נקרא
- א. מיזם פיתוח
 - ב. חומרי גלם ומשאבים
 - ג. טביעת רגל אקולוגית
 - ד. פיתוח בר קיימא

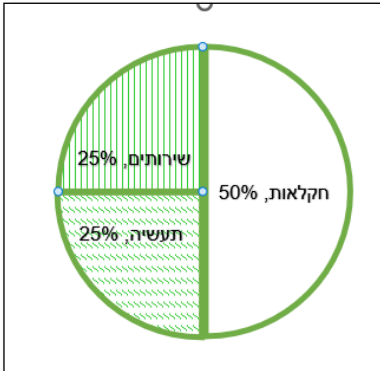
8. חשוב להקטין את טביעת הרגל האקולוגית כי
- א. כי כמות המשאבים על פני כדור הארץ מוגבלת
 - ב. כי צריכה מוגברת משפיעה על ההתחממות הגלובלית
 - ג. כי הפסולת שאנו טומנים תופסת שטחים פתוחים רבים
 - ד. כל התשובות נכונות

9. ציינו שמות של שני שימושי קרקע שמתאים לתכנן אותם אחד בקרבת השני

10. ציינו שמות של שני שימושי קרקע שלא מתאים לתכנן אותם אחד בקרבת השני.

חלק שני – מדדי פיתוח כלכליים – 20 נקודות

בחלק זה יש לענות על כל השאלות 11-20.
כל תשובה נכונה שווה 2 נקודות



11. מדינה שמדד מגזרי התעסוקה שלה במשק נראה כמו באיור

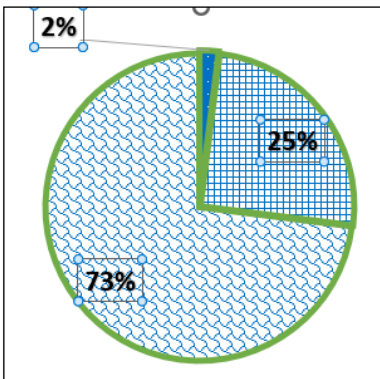
היא מדינה ברמת פיתוח

א. תת פיתוח

ב. רמת פיתוח נמוכה

ג. רמת פיתוח בינונית (מעבר)

ד. רמת פיתוח גבוהה מאוד



12. לפי האיור במדינה ברמת פיתוח גבוהה, 2% מהעובדים

במשק עובדים במגזר

א. החקלאות

ב. התעשייה

ג. השירותים

ד. הרביעוני והחמישוני

13. במדינה בה יש כוח אדם רב לא מיומן ועבודת כפיים התעשייה היא

א. תעשייה מסורתית

ב. תעשייה כבדה

ג. תעשייה מתקדמת

ד. תעשייה פטרוכימית

14. תעשייה מתקדמת היא

א. תעשייה בה מרכיבים מוצרי חשמל כמו טוסטר, תנור וכדומה

ב. תעשיית של תרופות, מכוניות, מוצרי אופטיקה וכדומה

ג. תעשייה בה אחוז המועסקים בתעשייה גבוה מ 40%

ד. תעשייה של מזון, רהיטים, טקסטיל וכדומה

15. במדינה בה אחוז התמ"ג לנפש הוא \$ 47,327 ואחוז המועסקים בתעשייה הוא 22% ניתן לשער כי אחוז המועסקים בחקלאות יהיה :
- נמוך מאוד (פחות מ-10%)
 - גבוה מאוד (יותר מ-50%)
 - בערך 25%
 - לא ניתן לדעת
16. כאשר אחוז המועסקים בתעשייה הוא בין 20%-25% אפשר לקבוע בוודאות כי המדינה היא :
- לא ניתן לקבוע בוודאות את רמת הפיתוח
 - מדינה ברמת פיתוח גבוהה
 - מדינה ברמת פיתוח נמוכה
 - מדינה שהתעשייה בה היא מודרנית
17. המגזר הרביעוני הוא הרחבה של מגזר השירותים והוא כולל
- שירותים פרטיים כמו רואי חשבון ועורכי דין
 - שירותים ציבוריים כמו חינוך, בריאות, תחבורה ציבורית.
 - שירותים הקשורים במידע, עיבוד נתונים, תקשורת מידע, ייצור ושיתוף מידע.
 - שירותים הקשורים בתחומי רמת החיים, איכות החיים, מדיה ותרבות
18. אינדקס הפיתוח של האו"ם (נקרא גם המדד המשולב)
- הוא מדד שמחשב את פעולות הפיתוח של המדינה
 - הוא מדד שמחשב את תוחלת החיים, ההשכלה והתוצר המקומי הגולמי
 - הוא מדד שמחשב כמה מפעלים, מועסקים ומובטלים יש במדינה
 - הוא מדד שמראה עד כמה המדינה משתפת פעולה עם האו"ם
19. כאשר המדד המשולב (אינדקס הפיתוח של האו"ם) הוא 0.905 זה מראה שהמדינה היא מדינה ברמת פיתוח :
- תת פיתוח
 - רמת פיתוח נמוכה
 - רמת פיתוח בינונית (מעבר)
 - רמת פיתוח גבוהה.

20. מדד צריכת האנרגיה מודד את

א. התעשייה במדינה

ב. התחבורה במדינה

ג. צריכת החשמל הביתית

ד. כל התשובות נכונות

חלק שלישי – דמוגרפיה – 30 נקודות

בחלק זה עליכם לענות על כל השאלות 21-25. ליד כל שאלה מצויין הניקוד שלה

21. ציינו שלושה גורמים אשר משפיעים על מדד תוחלת החיים (6 נקודות)

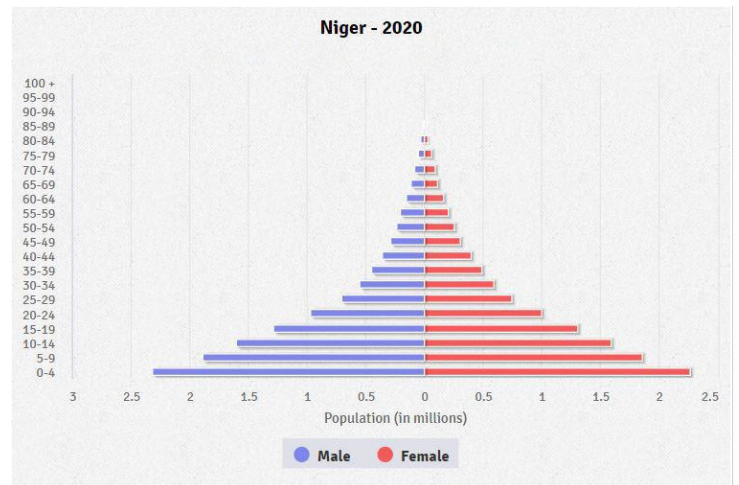
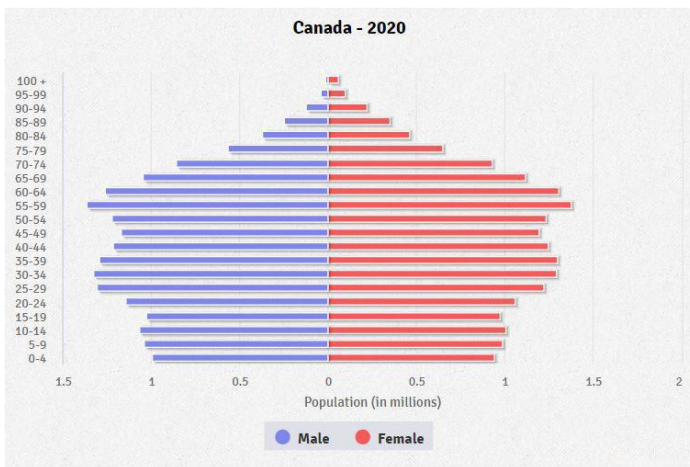
22. ציינו שלושה גורמים אשר משפיעים על מדד שיעור הילודה (6 נקודות)

23. לפניכם שתי פירמידות גילים. (12 נקודות)

א. רשמו תחת כל פירמידה לאיזה רמת פיתוח היא מתאימה.

ב. ציינו בעיה אחת שיש למדינה שזו הפירמידה שלה

ג. הציעו פתרון לבעיה שציינתם.



א. רמת פיתוח:

א. רמת פיתוח:

ב. בעיה דמוגרפית:

ב. בעיה דמוגרפית:

ג. פתרון:

ג. פתרון:

24. כאשר מדינה נמצאת בשלב השני של מודל התמורה הדמוגרפית קצב הריבוי הטבעי

(3 נקודות)

- א. נמוך
- ב. גבוה
- ג. במגמת ירידה
- ד. שלילי

25. מדינה שנמצאת בשלב הרביעי של מודל התמורה הדמוגרפית היא מדינה ברמת פיתוח

(3 נקודות)

- א. תת פיתוח
- ב. רמת פיתוח נמוכה
- ג. רמת פיתוח בינונית (מעבר)
- ד. רמת פיתוח גבוהה

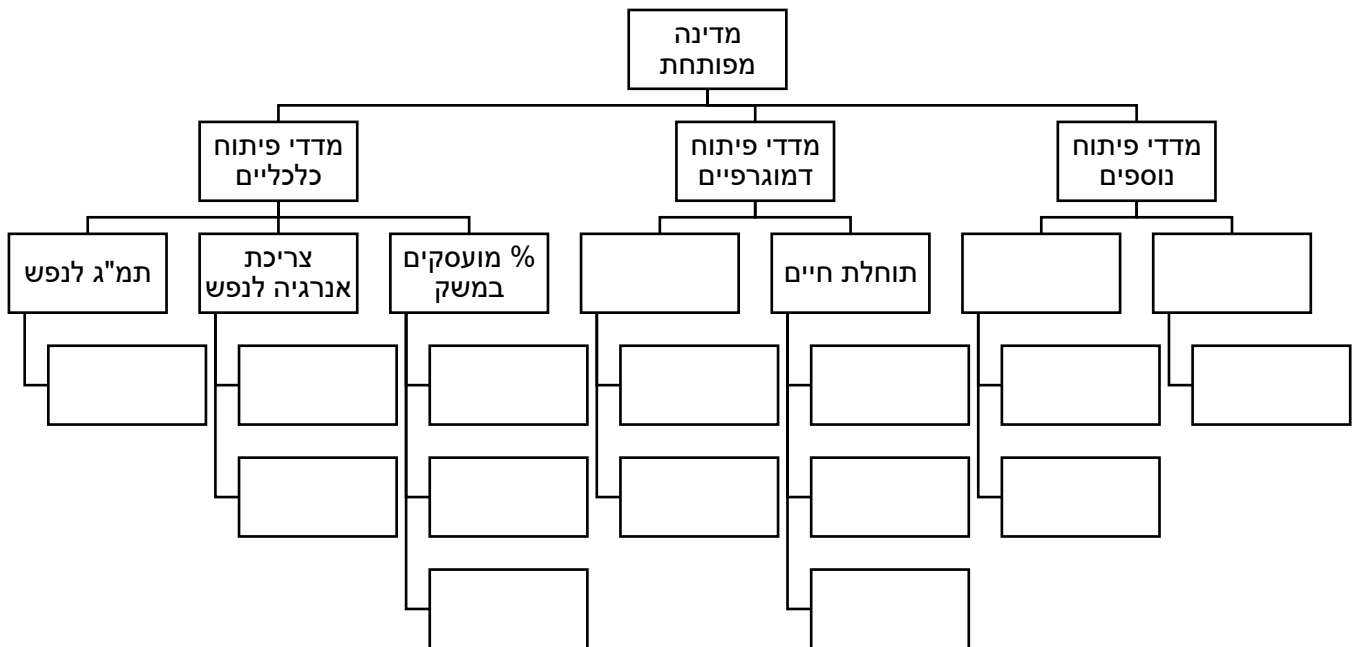


חלק רביעי – 30 נקודות

בחלק זה יש לבחור מפת מושגים אחת
ולמלא אותה בעזרת מאגר המדדים וההסברים המצורף.

מפת מושגים מדינה מפותחת

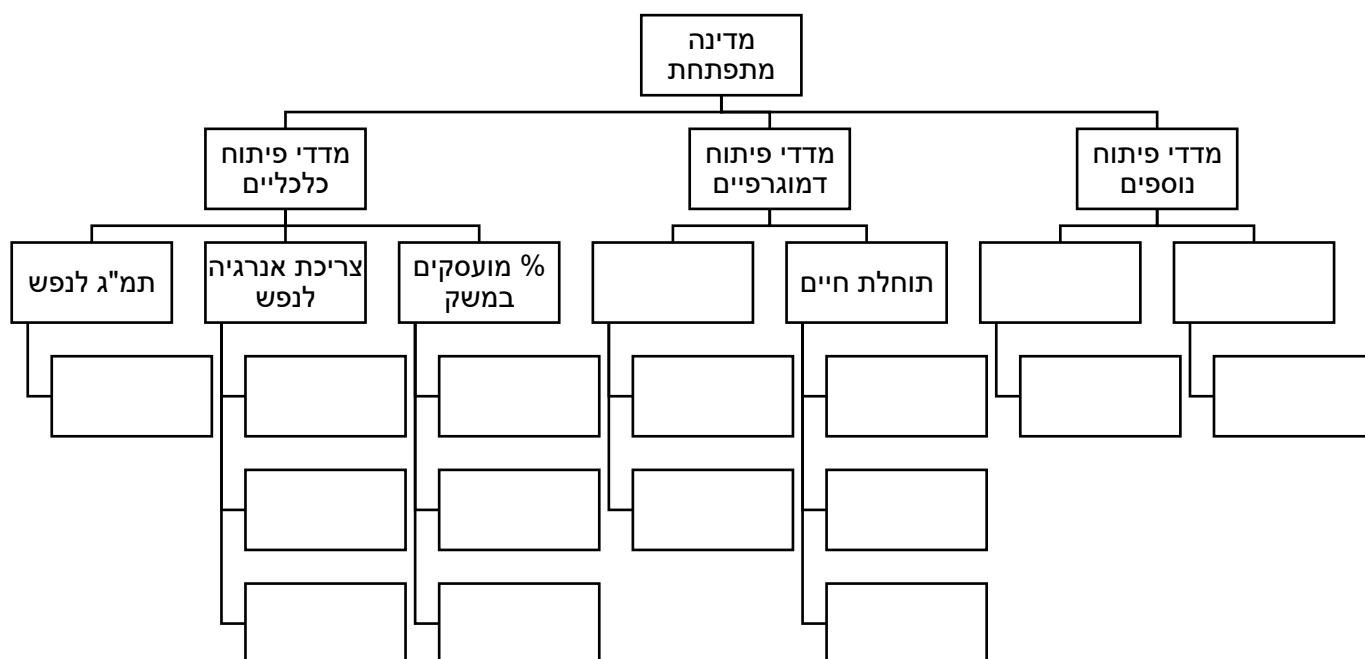
- עליכם להשלים את מפת המושגים בעזרת מאגר המונחים הנמצא בטבלה בתחתית הדף.
- במאגר המילים רשומים (לא לפי הסדר) :
מדדים , תיאור מה הם מודדים, גורמים המשפיעים על המדדים.
- במאגר המושגים רשומים שלושה מדדים – רשמו אותם במקומות הריקים בשורת המדדים.
- רשמו תחת שורת המדדים מה הם מודדים או גורמים המשפיעים על המדדים.



מאגר מושגים למדינה מפותחת	
2% מועסקים בחקלאות תשתיות תקשורת בפריסה ארצית תשתיות חינוך ציבורי נרחבות מעמד אישה גבוה תזונה עשירה ומגוונת תחבורה ציבורית ופרטית רפואה מתקדמת שיעור ילודה שווה ערך להכנסה שנתית ממוצעת לנפש לשנה	75% מועסקים בשירותים צריכת חשמל תעשייתית וביתית מכשירי קצה (טלפונים חכמים ומחשבים) תשתיות תברואה יעילות יודעי קרוא וכתוב אחוז משתמשים באינטרנט תעשייה מתקדמת – הייטק גיל נישואים מבוגר

מפת מושגים מדינה מתפתחת

1. עליכם להשלים את מפת המושגים בעזרת מאגר המונחים הנמצא בטבלה בתחתית הדף.
2. במאגר המילים רשומים (לא לפי הסדר):
מדדים, תיאור מה הם מודדים, גורמים המשפיעים על המדדים.
3. במאגר המושגים רשומים שלושה מדדים – **רשמו** אותם במקומות הריקים בשורת המדדים.
4. רשמו תחת שורת המדדים מה הם מודדים או גורמים המשפיעים על המדדים.



מאגר מונחים למדינה מתפתחת	
<p>גישה למים נקיים</p> <p>שריפת גללים של בעלי חיים</p> <p>צריכת חשמל ביתית ותעשייתית</p> <p>רמת שירותים ירודה</p> <p>גיל נישואים מוקדם</p> <p>תחבורה ציבורית ופרטית</p> <p>תשתית רפואה ירודה</p> <p>מספר מכוניות פרטיות</p>	<p>יודעי קרוא וכתוב</p> <p>רמת מינוע</p> <p>שיעור ילודה</p> <p>% מועסקים בחקלאות גבוה</p> <p>מעמד אישה נמוך</p> <p>תזונה דלה</p> <p>מערכת חינוך מצומצמת</p> <p>תעשייה מסורתית</p> <p>שווי ערך הכנסה שנתית ממוצעת לנפש</p>

בהצלחה !!!